

Några frågor och svar om Dalarö

W

1
X
2

SVAR

1
X
2

SVAR

Vem var med och dök 1975 på vraket Riksäpplet som sjönk 1575 utanför Dalarö?

- 1 Ingemar Stenmark**
- X Kronprins Carl Gustaf**
- 2 Ingemar Johansson (Ingo)**

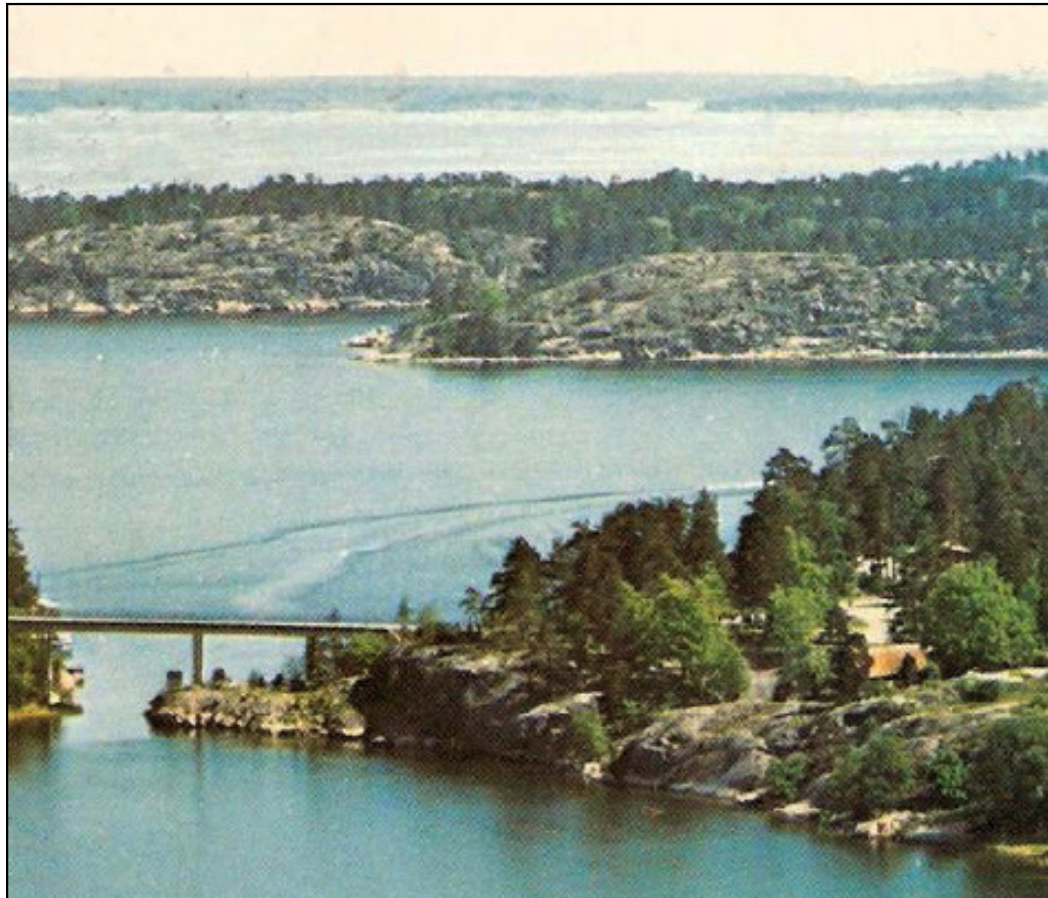
Svar: Det var Kronprins Carl Gustaf

Som ett examensprov på sin dykarutbildning vid de blindas dykarskola dök nämligen Carl Gustaf ner till skeppsvraket och spikade fast en bronsbricka. På brickan stod det skrivet, att kung Carl Gustaf inspekterat "Riks-äppet" 25 juni 1975.

Sundet mellan Smådalarö och Rosenön heter Mandråparsundet^o
Vilken händelse ligger bakom detta namn?

- 1 En fejd mellan två familjer**
- X Ett oavsiktligt vådaskott**
- 2 Ett slagsmål mellan rivaler**

Svar: Mandråparsundet

Här har en lots av misstag vådaskjutits ihjäl då han sov på marken. Hans uppstickande huvud uppfattades som en säl.

**I en DN-artikel 1974 anges varifrån kulan på Franzéns bod kommer^o
Sant eller en skräna, vad tror du DN skrev?**

- 1 Den skänktes av Föreningen Kustjägarna på Anders 50-årsdag**
- X Den kommer från den tidigare fästningen på Skansberget**
- 2 Den kommer från Riksäpplet som sjönk utanför Dalarö 1576**

Svar: Infälld i
ett hörn finns en kanonkula från
skeppet "Riksäpplet", som drev
på grund vid skäret Äpplet och
sjönk där i en jultorm 1676.

Klipp ur Dagens Nyheter 1976

1979 hade travtränaren Stig H^ö Johansson en filial för travhästar på Sandemar^ö
Hur många hästar tror du då fanns där?

1 19

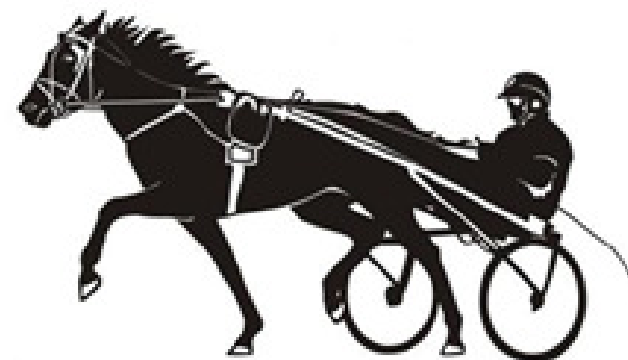
X 25

2 29

Svar: 25

Rörelsen består vidare av en filial på Sandemar, **Dalarö** med ett 25-tal hästar samt ett stall vid Solvallabanan med 24 boxar.

2002

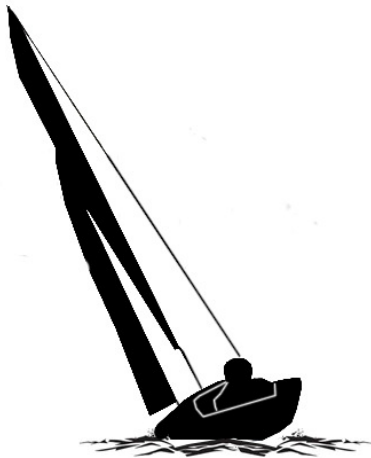
Sveriges mest framgångsrike travtränare Stig H^o Johansson drar ner på sin rörelse 2003°. Han stänger sin filial på Sandemar söder om Stockholm^o. Tidpunkten är däremot inte fastställd ännu, säger Stig H^o, men det blir någon gång under året^o.

Just nu, har Stig H^o 100 hästar på sin egen gård Stora Alby i Upplands Väsby^o. Dessutom 36 på Sandemar och 24 på Hårby gård^o. Det är långt mellan stallen^o. Sandemar ligger en bra bit söder om Stockholm, medan Stora Alby och Hårby ligger norr om och en bra bit ifrån varandra^o.

- Jag flyttade över en del hästar till Hårby från Sandemar men minskar samtidigt ner antalet hästar med cirka 20°. På långt sikt kommer jag att nöja mig med att endast ha Stora Alby som träningskamp och därmed 100 hästar i träning^o.

1979 nyinstiftades ett vandringspris "Dalarö Cup"
Ett 20-tal ungdomar samlades denna dag
Vilken var sporten?

- 1 Segling med Minitolvor**
- X Windsurfing**
- 2 Kitesurfing**

Svar: Windsurfing

Windsurfing — brukar kallas nya "innesporten" och kanske är det så. Det är helt klart att windsurfingen har kommit för att stanna.

I helgen tävlade drygt 20 ungdomar om det nyinstiftade vandringspriset **Dalarö** Cup nedanför hotellbryggan i Dalarö.

Dagens Nyheter 1979

När fick Dalarös skolbarn en egen matsal och slapp dela lokal med gymnasterna?

1 1982

X 1987

2 1992

Svar: 1982

Gymnastikmatsalen i **Dalarö** skola kommer att försvinna.

— Vi lovar att bygga en ny, säger skolstyrelsens ordförande Alf Andersson (s).

I förra numret berättade vi om gymnastiksalen i **Dalarö** skola.

På för- och eftermiddagar har eleverna gymnastik där.

När det är dags för lunch plockar personalen fram stolar och bord och så blir det matsal.

På kvällarna är lokalen rottshall för **Dalarö** sportklubb.

Dagens Nyheter 1982

AI genererad bild°

**I huset på Postvägen 4 bodde denna gumma°
Katten hette Olle men vad hette damen?**

- 1 Kristina Maj Pettersson - kallad "Maja-Stina"**
- X Eva Christina Björn - kallad "Tilda"**
- 2 Louis Katarina Svensson - kallad "Lossan"**

Svar: Eva Christina Björn (Tilda)

Huset kallades för Björnstugan° Det skänktes 1912 till kommunen när ett nytt hus skulle byggas på platsen°

Det flyttades då till nuvarande Berghamnsvägen och hyrdes ut av kommunen°
Huset revs då det byggdes ett nytt hus på tomten 2007°

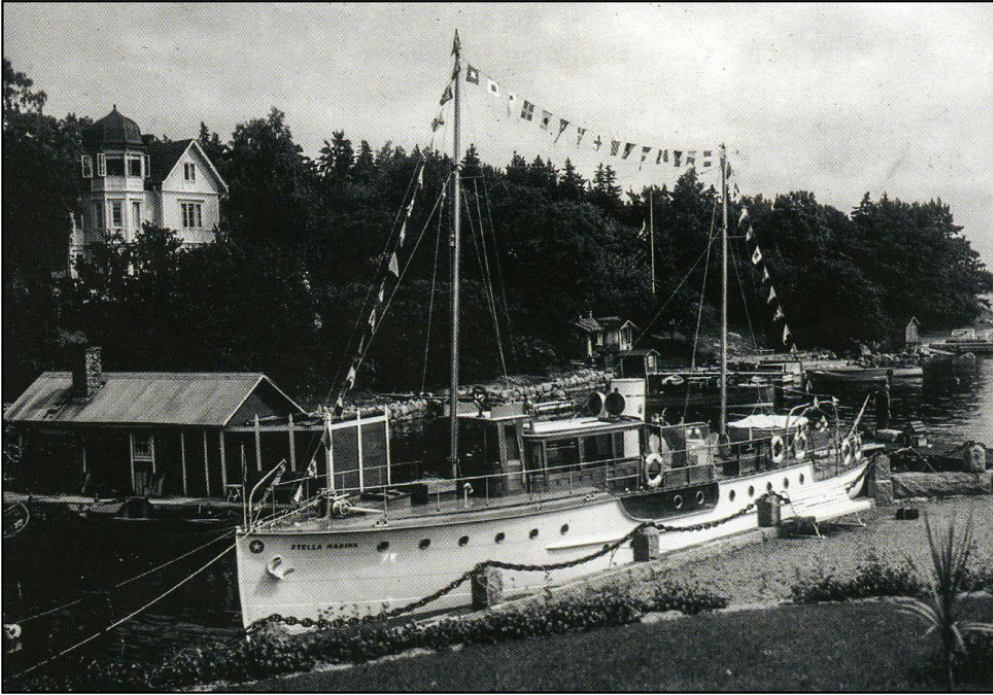
Huset 1998 då det stod på nuvarande Berghamnsvägen°
Det byggdes på en våning och även en veranda tillkom i samband med flytten°

Vad gjorde Erik Åkerlund med sin båt Stella Marina?

- 1 Klädde in försalongen med päronträd från barndomens Gästrikland
- X Satte in ett fönster av pansar under vattenlinjen som var 1 x 1,5 meter
- 2 Båten var för kort så han förlängde den 6 meter till 28 meter

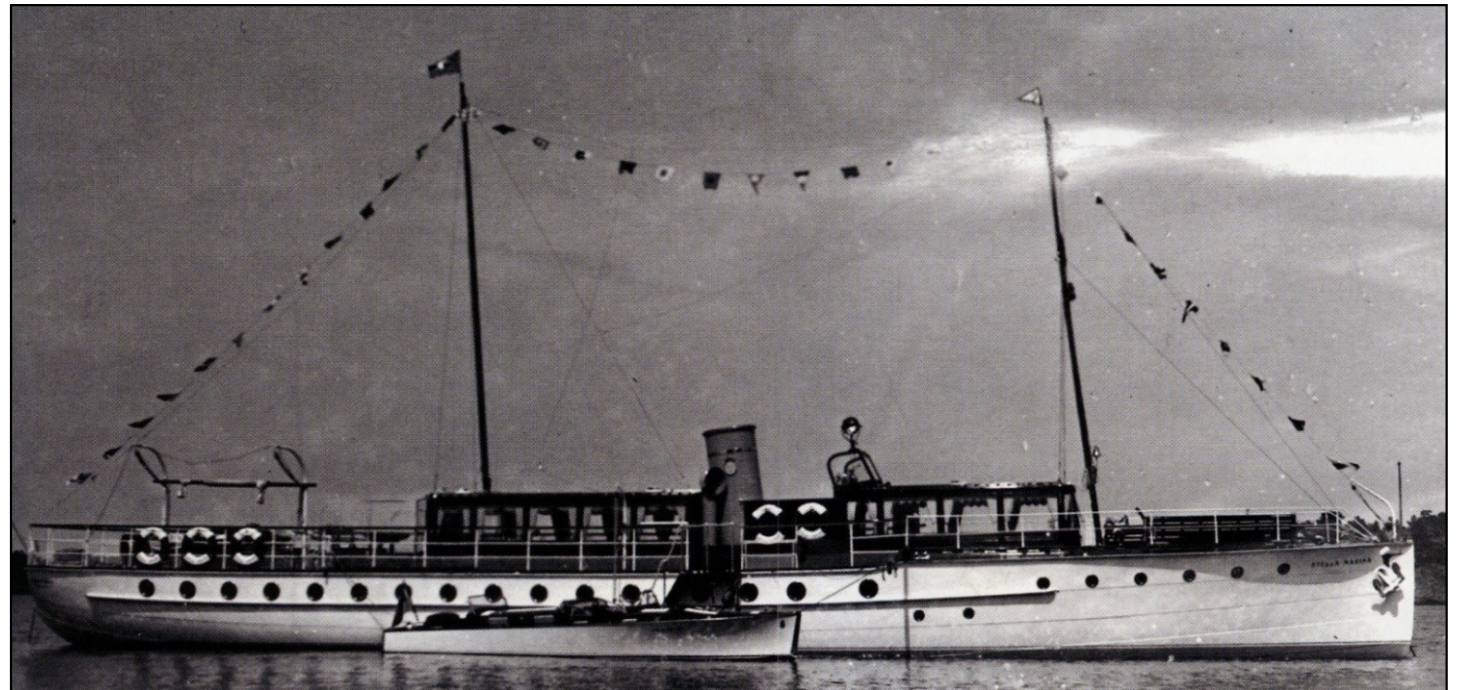

Svar: Han förlängde båten med 5,9 meter

**Stella Marina före och efter
förlängningen.**

**Längd 22 meter och från 1930
förlängd till 27,9 meter^o**

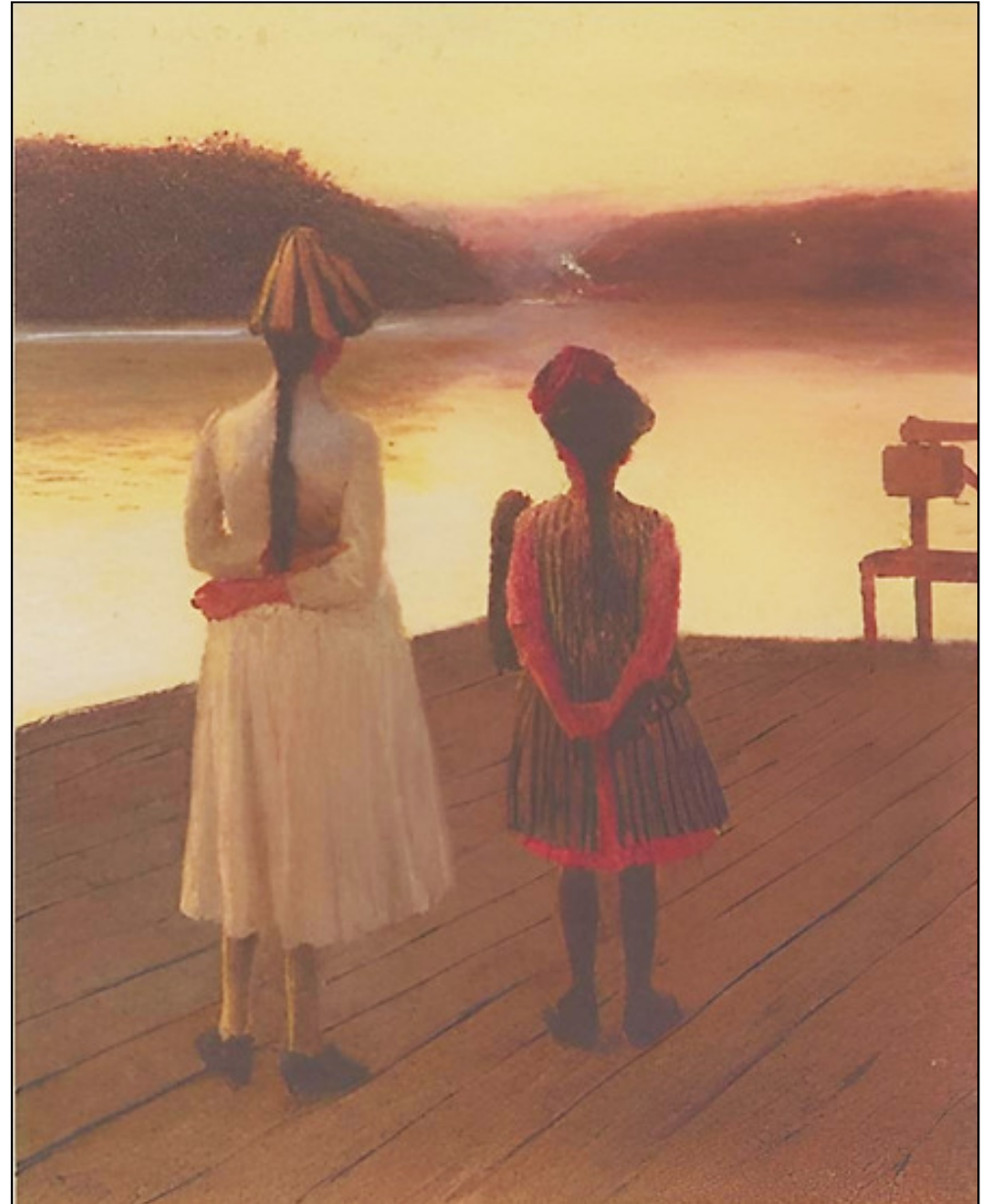

Motiv:

Skymningsromantik från 1891-92 är målad på Ångbåtsbryggan på Dalarö°

Vem var konstnären?

- 1 Eva Bonnier**
- X Georg Pauli**
- 2 Robert Tegerström**

Svar: Tavlän är målåd av Georg Pauli

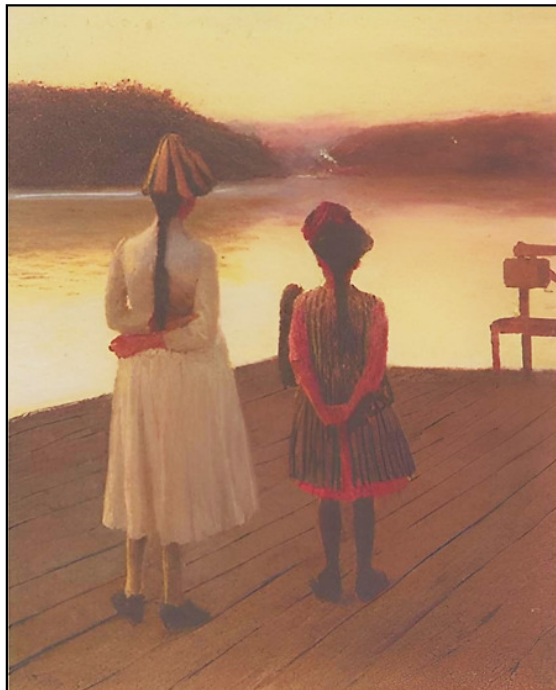
Georg Vilhelm Pauli (1855–1935)°

Titel: *På ångbåtsbryggan* även känd som *Syskonen Asch* eller *Waiting*.

Teknik: Olja på duk.

Mått: 72,5 x 58,5 cm.

Han målade ofta figurer i skymning eller gryning, då vända bort från betraktaren. De förmedlar en känsla av melankoli, nationalromantiskt skymningssvärmeri och existentialism.

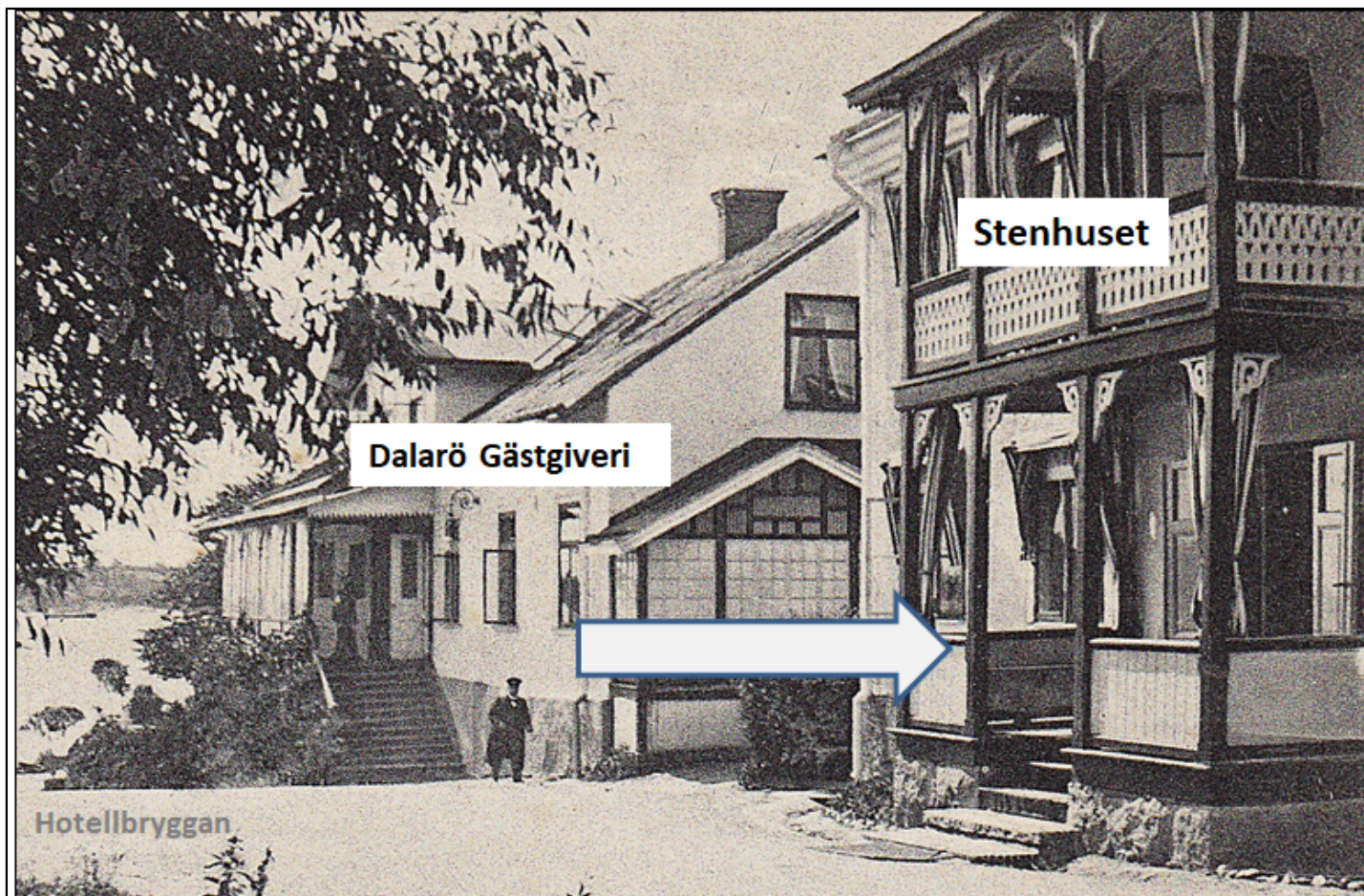
**Georg Pauli var gift med konstnärinnan Hanna Pauli, vilka stod konstnärinnan Eva Bonnier nära sedan ungdomstiden°
Eva bodde då på Torsvägen°**

Var bedrevs den första undervisningen för Dalarös barn?

- 1 I Stenhuset invid dåvarande gästgiveriet / hotellet**
- X I Kommendantbostaden vid Dvärgbacken 1**
- 2 I ett rum i Tullhuset som uppläts för undervisningen**

Svar: Undervisningen bedrevs i två rum på övre våningen i Stenhuset tills skolan flyttade till Amerikaberget 1849°

I "Stenhuset" inrättades Dalarös första skola.

Byggnaden uppfördes 1810 av Carl Peter Blom på gårdsplanen till Dalarö Gästgiveri och var troligen Dalarös första hyreshus.

Dalarös första daghem öppnade 1982° Var låg det?

- 1 I Gammelgården vid kyrkan
- X I kommunalhuset vid Linnévägen
- 2 I gamla apotekets lokaler

Svar: Första daghemmet låg i apotekets gamla lokaler, Odinsvägen 26 C

Bild från 1981

Kuttern **ARIEL** som fanns på Dalarö mellan 1984 och 2019 har fått sitt namn av:

- 1 Från Disneyfilmen "Den lilla sjöjungfrun"
- X Från Hebriska som betyder "Guds Eld" eller "Guds Lejon"
- 2 Från Shakespeares pjäs "Stormen"

Svar:

Både Hebreiska och Shakespeare kan vara rätt°

Det var bröderna Jarnelius som döpte båten på 1970-talet°

Okänt utifrån vilka grunder°

Mellan 1984 och 2012 ägdes Ariel av Haninge kommun och hade hemmahamn i Dalarö. Hon var en av tre verksamheter i kommunen som hade i syfte att stödja ungdomar långt från arbetsmarknaden. När kommunen valde att lägga ner verksamheten köptes hon loss av de som jobbat som verksamhetsledare ombord och skänktes till den nybildade föreningen "Föreningen Segelfartyget Ariel" som äger henne än idag. Fram till 2019 gick hon som passagerarfartyg och seglade med skolklasser, företag och privata sällskap. Efter sommaren samma år blir hon dock av med sin kajplats i Dalarö i samband med en ombyggnation av området och hon flyttades till Beckholmen i Stockholm. När Covid-19-pandemin utbröt tidigt våren 2020 avstannade verksamheten helt och hon låg därefter i dvala fram till hösten 2024, då verksamheten överläts till en ny generation skutseglare.

**Den gamla bron över Dalarö kanal från 1954 byttes ut efter 54 år°
Vem var leverantör av den nya bron?**

- 1 Wersowood träförädlingskoncern Finland**
- X Martinsons Träbroar i Skellefteå**
- 2 Nynäshamns brokonstruktion AB**

Svar: Martinsons Träbroar i Skellefteå

Martinsons utvecklar, konstruerar och levererar hållbara stomsystem i limträ och KL-trä°

Bildserie "SC285B- Presentation" visar när bron levereras till Dalarö och lyfts på plats°
Kanalen invigdes 1939°

Vad kallas detta hus?

Bakgrunden har tagits bort på bilden°

- 1 Röda längan
- X Kattstugan
- 2 Klinkan

Svar: Kattstugan

Huset benämns även som Kattstugan där ballongfarare Cedervall bodde med sina 30 katter som sprang ut och in eller satt och låg i solskenet utanför stugan. Den gamla ballongfararen hade tidigare flugit med ballong till Gotland och Finland och andra platser. Han höll på ålderns höst "open house" för Dalarös katterkoloni.

Birkavägen nr 6 i hörnet till Wallinvägen är en av Dalarös mindre tomter med en yta av 290 m².

Var fanns Dalarös första parkeringsautomat?

- 1 Dalarö torg
- X Vasaplan
- 2 Askfatshamnen

Svar: Vasaplan

Bilden är från 2009 då den under några år fanns vid Vasaplan°

De här klassiska parkeringsautomaterna med enbart myntbetalning försvann i stor skala runt åren 2016–2017°

Funktioner

Myntinkast: För att mata in mynt (visas vid steg 1).

Display: Visar insatt belopp och betald tid.

Biljettutmatning: Där du hämtar din parkeringsbiljett (visas vid steg 3).

Ångerknapp: För att avbryta köpet om du ångrar dig.

Taxa enligt skylten

Pris: 3 kronor per timme.

Dygnstaxa: 30 kronor per 24 timmar.

Tid: Gäller alla dagar mellan 00.00 och 24.00.

Vem började kalla denna byggnad för BABELS TORN?

- 1 Bengt Johnsons far Allan
- X Bengt Johnson själv
- 2 Bengt Johnsons mor Margit

Svar:

**Enl° DHF:s medlemsblad Shimmyn sept° 2010 var det Allan Johnson,
Bengt Johnsons far som ägde Tussebo vid Övre Tegnersvägen 2°**

Bengt Johnson°

Allan Johnson°

Tössebo, Övre Tegnersvägen 2°

Vad hette cirkusen som gästade Dalarö och andra platser i Sverige 2009?

- 1 Wiktorja
- X Cirkus Olympia
- 2 Cirkus Scott

Svar: Cirkus Wictoria besökte Dalarö den 10 september 2009 ° Under besöket slog de upp sitt cirkustält vid Dalarö IP (idrottsplatsen) i Schweizerdalen och besökare kunde bland annat se kameler bakom tältet °

Med Cirkus Wictoria följde det under 2009 års säsong bland annat kameler, lamadjur (eller lamor), hästar (inklusive ponnys/minishettisar) samt hundar °

Dagiset på Odinsvägen ute på promenad 2009°
Vad kallas ekipaget?

- 1 Barnbuss
- X Sovvagn
- 2 Limousine

Svar: Vagnen kallas barnbuss°

Den som fanns på Dalarö var nog bara inlånad på prov eftersom den bara sågs några dagar°

”Barnbussar tillverkas av det Danska företaget Winther A/S

Barnbussen finns nu även eldriven.

Seglarskolan för barn 8-12 år på Dalarö°
Vad heter båttypen de använder?

- 1 Pessimist**
- X E-jolle**
- 2 Optimist**

Svar:

Bilden visar en typisk optimist på sin optimistjolle

Optimistjolle, eller Optimist, är en liten enmansjolle.

Optimistjollen känns igen på att den är nästan fyrkantig, använder spristake och har en Q-liknande symbol i seglet som står för International(I) Optimist(O).

Man får tävla i Optimist till och med det år man fyller 15, men många har redan vuxit ur båten innan dess. Många börjar segla båten i åttaårsåldern. Optimisten är troligen världens största båtklass med upp emot 300 000 båtar i världen. I Sverige har över 24 000 Optimistjollar registrerats.

Ett radioprogram spelades in på Dalarö 2011°
Vem var den manliga programledaren?

- 1 Rickard Olsson
- x Ulf Elfving
- 2 Anders Timell

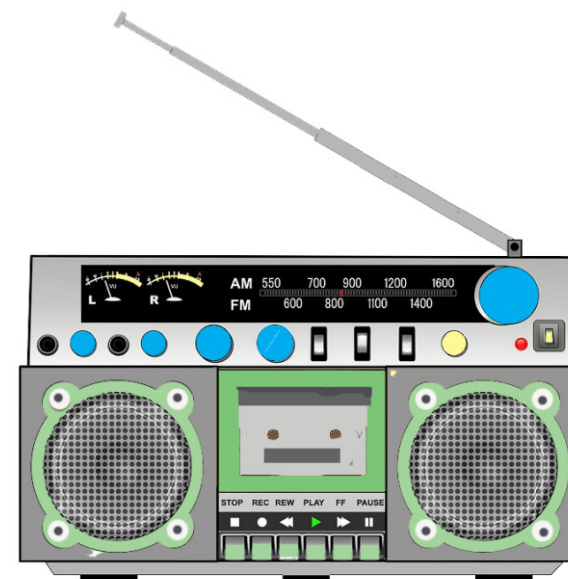

Svar:

Programledare var Ulf Elfving och Linda Aktén°

Redaktionen vaknar till en ny dag på Dalarö och en sändning från parken vid Tullhuset°

Ulf Elfving och Linda Aktén åkte runt i Stockholms skärgård med radioprogrammet "Högsommar" i P4° Under sändningarna fick lyssnarna följa med till olika smultronställen, ta del av vardagligt småprat och möta kända gäster° Vilka som medverkade från Dalarö är inte känt°

Dalarö kyrkokör°

Vad heter körledaren?

- 1 Annika Kabel
- X Annika Sladd
- 2 Annika Fiber

Svar: Annika Kabel

Annika Kabel är kantor och körledare för Dalarö kyrkokör°
Dalarö kyrkokör har en vision att sprida glädje och gemenskap
genom sång och musik och de deltar i olika evenemang och
aktiviteter°

Vad pågår här på Dalarö? Året är 2012

- 1 Volkswagen visar sina nya modeller
- X Dalarö Sportklubb firar 80 år
- 2 Lindströms båtvarv firar 90 år

Svar: Dalarö Sportklubb fyllde 80 år 2012

Namnet på Sjöräddningens båt på Dalarö år 2013 var?

- 1 Stig Wahlström**
- X Joakim Hedin**
- 2 Björn Christer**

Svar: Björn Christer

Rescure Björn Christer var stationerad på Dalarö i 18 år innan hon 2023 flyttades till Böda på Öland°

Varv:
Swede Ship Composite AB
Hunnebostrand
Längd: 19,4 meter°
Bredd: 5,1 meter°
Djup: 0,9 meter°
Displacement: 30 ton°

I Triathlon Light på Dalarö ingick bland annat simning°

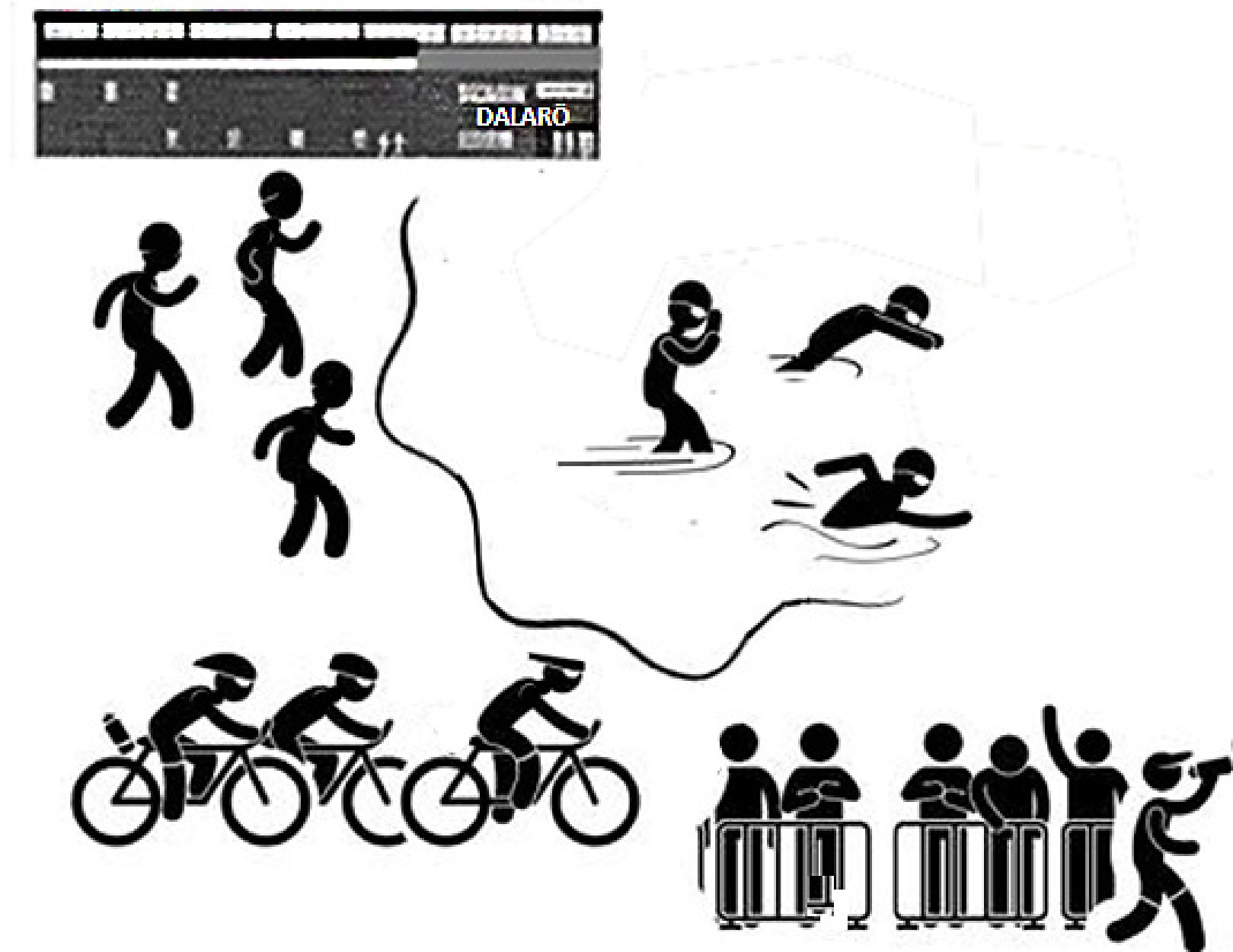
Hur långt simmade man i Dalarö kanal?

- 1 Simning: 750 meter
- X Simning: 575 meter
- 2 Simning: 610 meter

Dalarö kanal 2016

Svar: Simning 750 meter, här ingick även: Cykling: 20 km och Löpning: 5 km^o

2017 invigdes en aktivitet för barn i Schweizerdalen° Vad var det?

- 1 En Hinderbana
- X En Lekplats
- 2 En Motorikbana

Svar: En motorikbana

Om motorikbanan

Plats: Vid Dalarö IP / Schweizerdalen, i anslutning till idrottsplatsens fotbollsplan och utegym.

Initierad av: Dalarö Sportklubb byggdes den som en av de första i sitt slag i kommunen för barn och unga.

Omgivning: Området fungerar som en aktivitetspark där det förutom motorikbana även finns utegym, fotbollsplan, löparslinga/elljusspår samt en skejt- och parkourpark.

Kostnad: Fri tillgång (spontanidrottsplats).

Försvarmakten bjöd 2017 in till en försvarsövning med utländska förband^o

Övningen genomfördes under namnet^o

- 1 Norrsken 17
- X Aurora 17
- 2 Morgonrodnad 17

Svar: Aurora 17

Aurora 17 (FMÖ 17) var en försvarsmaktsövning i Sverige som pågick den 11–29 september 2017. Övningen var då den största försvarsmaktsövningen i Sverige sedan 1993.

När anlades mini- / bangolfen i Askfatshamnen?

1 2010

X 2014

2 2016

Svar: År 2010

2015 Vad händer här?

- 1 Samling inför Gurlis vandring
- X Protestmöte mot dåliga bussförbindelser
- 2 Samling inför skolans hattparad

Svar°

Rekordmånga samlas inför Gurlis vandring°

Gurli Malmstens årliga vandringar på Dalarö°

- Historisk Dalarövandring
- Konstnärernas Dalarö
- Strindbergsvandring

Följ med på vandringar på Dalarö

4 Juli / 18 Juli / 1 Augusti

Lördag 4 juli. Samling kl. 13.00 utanför Tullhuset på Dalarö. HISTORISK DALARÖVANDRING med Gurli Malmsten

Dalarö, skärgårdssamhället i Haninge kommun, har låtit tala om sig i historien, bl.a. som flottbas under 1500-talet. Dess egentliga födelse dateras till 1636 då tullkammare inrättades på platsen. Dalarö fick även betydelse som lotsstation. När ångbåtstrafiken slog igenom på 1800-talet blev skärgården tillgänglig för en bredare medelklass och man började bygga sommarhus i tidstypisk schweizerstil. Societetslivet blomstrade, konstnärer som Anders Zorn, August Strindberg och Ernst Josephson sökte sig hit för att måla och koppla av. Vandringen ska visa hur livet kan ha sett ut sedan 1600-talet och utvecklingen fram till våra dagar.

Vandringen tar ca 1.5 timme. Kostnad 30 kr.
Gratis för medlemmar i Dalarö hembygdsförening.

**KONSTNÄRSLIV
PÅ DALARÖ**

Lördagen 18 juli. Samling kl. 13.00 på Dalarö torg. KONSTNÄRERNAS DALARÖ, en vandring med Gurli Malmsten

Dalarö har sedan slutet av 1800-talet lockat ett stort antal konstnärer för att en kortare eller längre tid vistas här och utöva sin konst. Konstnärinnan Eva Bonnier tillbringade redan som barn flera somrar på Dalarö. Hon var dotter till bokförläggaren Albert Bonnier som hyrde på Dalarö från slutet av 1870-talet. Här lärde hon känna flera blivande kollegor som Hanna Pauli, Rickard Bergh, Ernst Josephson och Anders Zorns fru Emma Lamm. I Paris träffade hon Per Hasselberg, Robert Thegerström och Carl Larsson, som även de kom att tillhöra den så kallade Dalarökolonin. Vandringen kommer att följa deras fotspår. Högst upp på Jungfruberget lät Eva Bonnier i slutet av sitt liv uppföra sin villa, ritad av Ragnar Östberg. Även August Strindberg vistades på Dalarö men han ägnas egen vandring.

Vandringen tar ca 1.5 timme. Kostnad 30 kr.
Gratis för medlemmar i Dalarö hembygdsförening.

Lördagen 1 Augusti. Samling kl. 13.00 utanför Tullhuset på Dalarö. STRINDBERGSVANDRING med Gurli Malmsten

Strindberg besökte Dalarö under tio somrar. Hans första minnen från Dalarö beskrivs i hans tidigaste prosaverk från 1872, *En berättelse från Stockholms skärgård*: "Klockan är 5 på en sommarmorgon. Dalarö sover ännu – tullvaktmästarna och lotsarna snarka vid öppet fönster in i tullstugan – Kl är 6 – ångbåten signalerar lots – handelsmannen öppnar sin bod – gästgivaren tar sin morgondryck ute på flustret och tittar på termometern om hans gurkor frusit." Sommaren 1892 målade Strindberg ett 30-tal av sina främsta tavlor på Dalarö udd.

Vandringen tar ca 1.5 timme. Kostnad 30 kr.
Gratis för medlemmar i Dalarö hembygdsförening.

Huvudarrangör: Dalarö hembygdsförening. Medarrangör: Haninge kommun.

2021 interiör från en restaurang på Dalarö° Var är denna bild tagen?

- 1 Ankaret
- X Mysingen
- 2 Strand Hotell

Svar: Mysingen

Man kan se att det är Mysingen genom att se bakgrunden och dörren°

En av Erik Åkerlunds många båtar°
Vad hette denna båt?

- 1 Sea-Song
- X Svanevit
- 2 Stormfågel

Svar: Stormfågel°

Erik Åkerlunds motorjakt Stormfågel är inte lika omtalad som hans yacht Stella Marina° Stormfågel var i hans ägo på 1920-talet och användes för representation och nöjesresor° Troligen sålde han Stormfågel i samband med att han köpte Stella Marina 1927°

Stormfågel vid kajen som tillhörde hans egendom Lyngsåsa

Fakta om Stormfågel tagen ur KMK årsbok 1924:

Byggår 1920°

**Åkerlund hade registrerat båten på:
E° Åkerlund, Bokförläggare, Stocksund°**

Längd ö° a° 18,5 meter°

Bredd 2,98 meter°

Verkl° Depl° 12,11 ton°

Mättal 13:77°

Varv Finskt (Ej namngivet)°

Motor van Blerck Michigan USA, 8 cyl°

Varv/min 777°

Effektutveckling: Vid sitt normala maxvarvtal på cirka 1 200–1 400 varv/min utvecklade den 8-cylindriga motorn omkring 125–160 hästkrafter (motsvarande ca 20 hk per cylinder). Vid ett lägre marschvarvtal på 777 varv/min låg effekten snarare kring 65–75 hästkrafter.

**John Schultz gjorde väggmålningen i bageriet 1942.
Men vem har gjort nuvarande målning?**

- 1 Kenneth Frii**
- X Bo Tilliander**
- 2 Svante Pääbo**

Svar: Kenneth Frii

Han jobbar med bildkonst på skivmaterial och dekorationskonst, muralt i offentlig/privat miljö, är traditionellt lärlingsutbildad som dekormålare. Han bor på Dalarö där han har sin ateljé.

Idag präglas hans måleri till största del av abstrakta naturbilder.

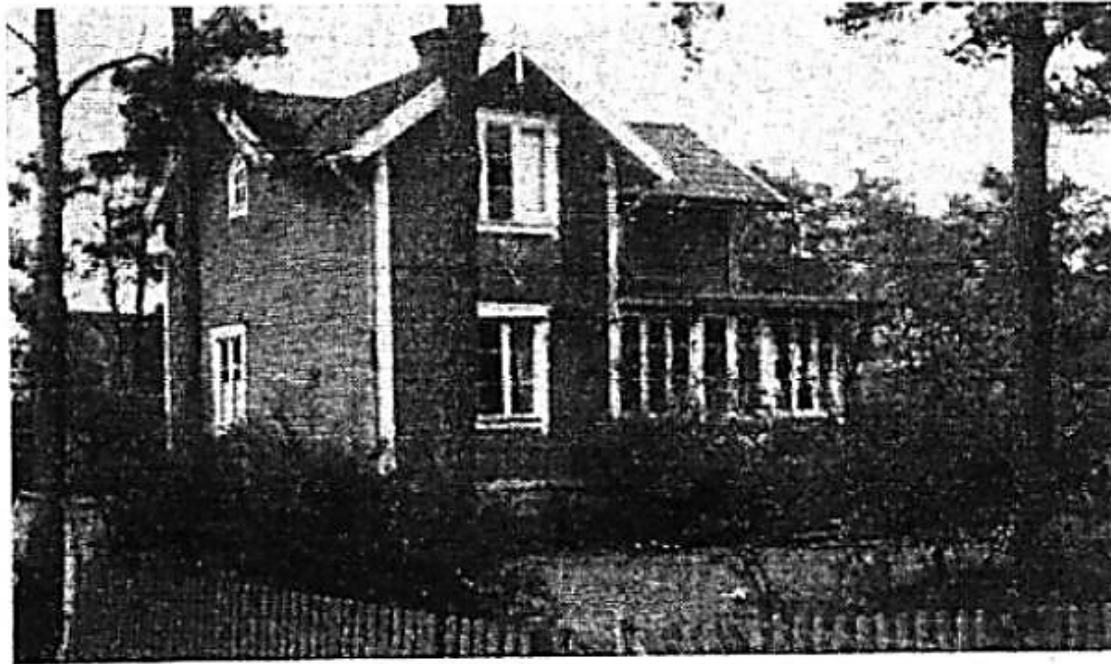
Vem gjorde grindarna som tidigare fanns vid infarten till Lyngsåsa?

- 1 Lindströms varv
- X Martin Davidsson
- 2 Per Hasselberg

Svar: Dalarösmeden Martin Davidsson

Martin Davidssons Smidesverkstad

Verkstaden startades 1932 av nuv. innehavaren, smedmästare Martin Davidsson. Den har en golvyta om 60 kvm. Verksamheten omfattar smidesarbeten och mek. verkstadsarbeten.

Smedmästare *Karl Erik Martin Davidsson* är f. 10-11-05 i Sthlm, s. t. *Karl David Andersson*, f. 30-12-75 å Ramsö, o. h. h. *Anna Lovisa Margareta*, f. *Johansson* 19-4-80 å Stenhammar, Flen; g. m. *Edit Elisabet Hallgren*, f. 9-4-11 i Stigtomta, d. t. *Gustav H.*, f. 21-4-79 i s. s:n, o. h. h. *Eva Elisabet*, f. Törner 2-7-84. Barn: *Berit Margareta Elisabet*, f. 18-7-36, *Edit Birgitta*, f. 5-4-38, *Ulf Martin*, f. 18-3-45.

D. lärde yrket hos fadern och var sedan anställd å ett flertal olika platser innan han 1932 blev egen företagare.